

Edunvalvontalainsäädännön ajantasaistaminen; työryhmän mietintö

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne edunvalvontalainsäädännön ajantasaistamista koskevasta työryhmämietinnöstä.

Työryhmä ehdottaa edunvalvontavaltuutuksesta annettuun lakiin (648/2007) muutoksia, joilla helpotettaisiin valtuutetun mahdollisuuksia noudattaa edunvalvontavaltakirjan määräyksiä.

Holhustoimesta annettuun lakiin (442/1999) ehdotetuilla muutoksilla tarkistettaisiin edunvalvojan toiminnan ennakkovalvontaa koskevia säännöksiä eli päämiehen puolesta tehtävien oikeustoimien luvanvaraisuutta. Lisäksi varallisuusrajoja, jotka liittyvät alaikäisen edunvalvonnan merkitsemiseen holhousasioiden rekisteriin tai rekisteristä poistamiseen, ehdotetaan korotettaviksi.

Valtuutetun ja edunvalvojan esteellisyyden muodostavaa henkilöpiiriä supistettaisiin niin, että valtuutetun tai edunvalvojan vanhemman sisarus vastapuolena ei olisi esteellisyyssperuste.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjauksen mukaan edunvalvontaa ja edunvalvontavaltuutusta koskevaa lainsäädäntöä ajantasaistetaan ja sähköisten palvelujen hyödyntäminen toiminnassa mahdollistetaan.

Oikeusministeriö asetti 9.11.2023 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää ja arvioida, millä tavoin holhustoimesta annettuun lakiin sisältyvää edunvalvojan toiminnan valvontaa koskevaa sääntelyä voitaisiin tarkistaa siten, ettei edunvalvonnassa olevien oikeusturva heikkene. Lisäksi työryhmän tehtävänä oli selvittää edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain soveltamisessa ilmenneet lainmuutostarpeet. Työryhmän oli otettava huomioon edunvalvontalainsäädännön tavoite eli haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden suojaaminen.

Työryhmän toimikausi oli 15.11.2023-31.12.2024.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi oikeusministeriö pyytää, että **lausunto jaotellaan mahdollisuuksien mukaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.**

Myös muut kuin alla Jakelu-kohdassa mainitut tahot voivat antaa lausunnon. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta: lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 28.2.2025.

Valmistelijat

Lisätietoa asiasta antavat:
lainsäädäntöneuvos Outi Kemppainen p. 02951 50260
erityisasiantuntija Joanna Grandell p. 02951 50220
(etunimi.sukunimi@gov.fi)

Linkit

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-117-5> - Työryhmän mietintö / Arbetsgruppsbetänkande

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM102:00/2023> - Hankesivu

<https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM102:00/2023> - Projektsida

Liitteet:

[De viktigaste förslagen.pdf](#) - De viktigaste förslagen, keskeiset ehdotukset ruotsiksi.

Jakelu:

Ahvenanmaan valtionvirasto/Statens ämbetsverk på Åland
Ari Orvas Oy
Asianajotoimisto Fagerhom-Mård
Digi- ja väestötietovirasto
Edunvalvontavaltuutus ry
Eduskunnan oikeusasiamies

emeritusprofessori Markku Helin
emeritusprofessori Urpo Kangas
Etelä-Savon edunvalvontapalvelu ky
Finanssiala ry
Finanssivalvonta
Fine – Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin käräjäoikeus
Itä-Suomen yliopisto
Kansaneläkelaitos
Kehitysvammaliitto
Kiinteistönvälitysalan Keskusliitto
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Lapsiasiavaltuutettu
Maanmittauslaitos
Mannerheimin lastensuojeluliitto
Mielenterveyden keskusliitto
Mielenterveysomaisten keskusliitto, FinFami
Muistiliitto
Nuoret lesket ry
Oikeuspalveluvirasto
Omaishoitajaliitto ry
Oulun käräjäoikeus
Patentti- ja rekisterihallitus
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
professori Anna Mäki-Petäjä-Leinonen
SKVL – Suomen kiinteistönvälittäjät ry
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Asianajajaliitto
Suomen Lakimiesliitto ry
Suomen Muistiasiantuntijat ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tuomioistuinvirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiovarainministeriö
Vanhusasiavaltuutettu
Vanhustyön keskusliitto
Varsinais-Suomen käräjäoikeus
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Yleiset edunvalvojat ry

Laki edunvalvontavaltuutuksesta (valtuutetun esteellisyys 17 §, omaisuuden lahjoittaminen 18 §, suhde eräisiin muualla laissa oleviin valtakirjaa koskeviin säännöksiin 20 §, edunvalvojan määrääminen valtuutetun tehtäviin 21 §, voimaantulosäännös)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Laki holhoustoimesta (esteellisyyssperusteiden tarkistaminen 32 §, lupasäännösten ajantasaistaminen 34 ja 34 a §, 39 §, alaikäisen edunvalvonnan rekisteröinti 66 ja 66 a §, voimaantulosäännös)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Vaihtoehdot ja työryhmän harkitsemissa kysymyksiä, joihin ei ehdoteta muutoksia (mietinnön luvut 5.1 ja 5.2)

Näkemyksenne näissä luvuissa käsiteltyjen asioiden lainmuutostarpeista?

Pääasialliset vaikutukset (mietinnön luku 4.2)

Onko teillä täydennettävää ehdotuksen vaikutusarviointeihin?

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

Huhtala Liisa
Oikeusministeriö

Grandell Joanna
Oikeusministeriö